

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 79/11
v Luxemburgu 6. septembra 2011

Rozsudok vo veci C-442/09
Karl Heinz Bablok a i./Freistaat Bayern

Med a potravinové doplnky obsahujúce peľ pochádzajúci z GMO sú potravinami vyrobenými z GMO, ktoré nemožno umiestniť na trh bez predchádzajúceho povolenia

Tento peľ nie je sám osebe GMO, keď stratil svoju reprodukčnú schopnosť, a zdá sa, že už nemá nijakú schopnosť prenosu genetického materiálu

Smernica o geneticky modifikovaných organizmoch (GMO)¹ stanovuje, že GMO môžu byť zámerne uvoľňované do životného prostredia alebo umiestnené na trh len na základe povolenia.

Okrem toho nariadenie o geneticky modifikovaných potravinách² stanovuje, že GMO určené na použitie ako potraviná, potraviny obsahujúce GMO alebo sa skladajúce z takýchto organizmov, ako aj potraviny vyrobené zo zložiek vyrobených z GMO alebo obsahujúce takéto zložky nemôžu byť umiestnené na trh bez predchádzajúceho povolenia.

V roku 1998 podnik Monsanto dostal povolenie na umiestnenie geneticky modifikovanej kukurice typu MON 810 na trh. Táto kukurica obsahuje gén baktérie, ktorá vyrába toxíny ničiace larvy parazitujúceho motýľa, ktorého prítomnosť predstavuje v prípade, že napadne rastlinu, nebezpečenstvo pre jej vývoj.

Účastníkmi sporu vo veci samej sú pán Bablok, amatérsky včelár, a Freistaat Bayern (spolková krajina Bavorsko, Nemecko), vlastník rôznych pozemkov, na ktorých sa pestovala kukurica MON 810 na účely výskumu počas týchto posledných rokov. Pán Bablok vyrába v blízkosti týchto pozemkov med určený na predaj a vlastnú spotrebu. Až do roku 2005 vyrábala takisto peľ určený na predaj ako potraviná, a to vo forme potravinových doplnkov. V roku 2005 bola konštatovaná prítomnosť DNA kukurice MON 810 a geneticky modifikovaných bielkovín v peľi, ktorý zozbieral pán Bablok v úľoch nachádzajúcich sa 500 metrov od pozemkov spolkovkej krajiny Bavorsko. Okrem toho bola zistená v niektorých vzorkách medu pána Babloka prítomnosť veľmi malých množstiev DNA kukurice MON 810.

Vzhľadom na to, že prítomnosť zvyškov geneticky modifikovanej kukurice spôsobila, že včelárske výrobky pána Babloka sa stali nevhodnými na umiestnenie na trh a spotrebu, napadol pán Bablok na nemeckom súde spolkovú krajinu Bavorsko, pričom do tohto konania sa pripojili aj štyria ďalší amatérski včelári.

Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Správny súd spolkovkej krajiny Bavorsko, Nemecko) uviedol, že v okamihu, keď sa predmetný peľ dostane do medu alebo do potravinových doplnkov na základe peľu, už nemá schopnosť oplodniť. Rieši teda otázku, aké sú dôsledky straty tejto schopnosti. V zásade sa pýta Súdneho dvora, či samotná prítomnosť peľu geneticky modifikovanej kukurice, ktorý stratil svoju reprodukčnú schopnosť, v predmetných včelárskych výrobkoch spôsobuje, že umiestnenie uvedených výrobkov na trh podlieha povoleniu.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 106, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 77), zmenená a doplnená nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a č. 1830/2003 z 22. septembra 2003 (Ú. v. EÚ L 268, s. 24; Mim. vyd. 13/032, s. 455).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. EÚ L 268, s. 1; Mim. vyd. 13/032, s. 432).

Súdny dvor v rozsudku vyhlásenom dnes najprv uvádza, že predmetný peľ možno považovať za GMO, len ak predstavuje „organizmus“ v zmysle smernice a nariadenia, čiže ak je „biologickou jednotkou schopnou“ buď „rozmnožovania“, alebo „prenosu genetického materiálu“. V tejto súvislosti konštatuje, že keďže je nesporné, že predmetný peľ už nemá žiadnu konkrétnu a individuálnu reprodukčnú schopnosť, prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či tento peľ je okrem toho schopný „prenosu genetického materiálu“, a to zohľadnením disponibilných vedeckých údajov a zvážením všetkých vedecky overených foriem prenosu genetického materiálu.

Súdny dvor dospel k záveru, že **tento pojem sa nevzťahuje** na látku, akou je peľ **pochádzajúci z odrody geneticky modifikovanej kukurice, ktorý stratil svoju reprodukčnú schopnosť a nemá schopnosť prenosu genetického materiálu**, ktorý obsahuje.

Súdny dvor ďalej však rozhodol, že **výrobky ako med a potravinové doplnky obsahujúce takýto peľ predstavujú potraviny obsahujúce zložky, ktoré sú v zmysle nariadenia vyrobené z GMO**. V tejto súvislosti konštatuje, že sporný peľ je výrobkom „vyrobeným z GMO“ a že predstavuje „zložku“ medu a potravinových doplnkov na základe peľu. Pokiaľ ide o med, zdôrazňuje, že peľ nie je cudzie teleso, ani nečistota, ale obvyklá zložka tohto výrobku, takže sa naozaj musí považovať za „zložku“. V dôsledku toho patrí predmetný peľ do pôsobnosti nariadenia a podlieha predtým, ako sa umiestni na trh, režimu povolenia upraveného týmto nariadením.

Súdny dvor poznamenáva, že skutočnosť, či sa dostal peľ do medu úmyselne, alebo náhodne, nemôže mať za následok neuplatnenie tohto režimu povolenia na potravinu obsahujúcu zložky, ktoré sú vyrobené z GMO.

Napokon podľa Súdneho dvora povinnosť povolenia existuje bez ohľadu na to, aký je podiel geneticky modifikovaného materiálu v predmetnom výrobku.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106